

Meer groen tussen de kantoorrotsen

Zuidas: kantoren, steen. Maar ook een Botanische Tuin. En dankzij een kunstenaar nu ook groen op de werkplek: „Ik zoek de grens op van wat een tuin is.”

Door **Tracy Metz**

AMSTERDAM. De Zuidas, dat is zo'n beetje de apenrots van Amsterdam. Veel geld, veel branie, veel hoge gebouwen - en weinig groen. Maar voor dat laatste heeft kunstenaar PJ Roggeband de oplossing. Meerdere zelfs. We gaan samen kijken.

Hij is de eerste *artist in residence* aan de Botanische Tuin aan de Zuidas, de voormalige hortus van de Vrije Universiteit. De hortus zou verdwijnen, maar dankzij protest van omwonenden is het grotendeels bewaard gebleven. In april is het als openbare tuin heropend. Roggeband heeft daar wat hij noemt „een werkplaats voor potentiële tuinen”: „Ik zoek de grens op van wat een tuin is.” Door zijn humoristische benadering zet hij ons, en zeker diegenen van ons die in kantoorrotsen werken, aan het denken over onze verhouding tot onze natuurlijke omgeving - of beter gezegd, het gebrek daaraan.

Groen in de openbare ruimte, dat is de rode draad in het werk van Roggeband. Hij spreekt zelf van „openbare kunsten”. In gekraakte volkstuinten in Utrecht organiseerde hij een 'wandelsafari' waarbij hij de geschiedenis van de plek, literaire verhalen en persoonlijke anekdotes met de bezoekers deelde.

De **Omsluituin** ('Hortus Conclusus') en twee **Uitleentuinten** ('flex-tuin voor flexplek').

Een paar jaar geleden kreeg hij veel aandacht met zijn relativiserende 'Uitlaattuin', mobiele landschappen die je met je mee kon dragen. De 'Omsluituin' hang je met een tuigje over je schouders heen, als een ouderwets sigarettenmeisje in een nachtclub. „Hier is het perspectief omgedraaid: het is de natuur die de mens ommuurt en afschermt.” In het Westland organiseerde hij expedities langs de randen van de voormalige Paleistuin uit de 17de eeuw, die intussen door kassen is verzwolgen.

De 'Omsluituin' hang je met een tuigje over je schouders heen

Toen hij bij de Botanische Tuin aantrad had hij al langer het idee om iets met groen te doen op de Zuidas, zegt hij. „Het eerste wat ik als artist in residence deed was zakjes Zuidasgroen uitdelen. Dat zijn zaadjes die je zelf kunt uitstrooien overal waar je denkt dat er wat groen nodig is.”

Hij vond ook inspiratie in de penningtuinen in de Botanische tuin. Dat zijn schalen met mini-landschappen erin, ooit ontstaan door een Chinese keizer die aan het einde van zijn leven graag zijn geliefde landschappen in miniatuur voorbij zag komen. Daarvan kwam een aantal naar Nederland voor de Floriade van 1982, waarna ze aan de Hortus werden geschonken. „Die schalen sluiten heel mooi aan bij mijn handzame tuinen, ik herkende daarin een verwante geest.

Maar hoe infiltreer je in deze 'kantoor-tuinen'?”

Intussen hebben we de diverse beveiligingssystemen van de VU overwonnen en staan we op de afdeling afdeling Taal, Literatuur en Communicatie op de 13de verdieping. In gesprekken met medewerkers in het stenige hoofdgebouw merkte hij dat er wel behoefte was aan meer groen. Dus bedacht hij acht 'flextuinen', ieder met een handvat voor makkelijk vervoer. Sommige zijn niet meer dan een piepklein plantje op een troffel, een andere bestaat uit een aantal planten als puntige speren waar je heel voorzichtig je hand tussen moet steken om bij het handvat te komen. „Net zoals je per dag aan een andere flexplek werkt kun je iedere dag een andere tuin kiezen om je gezelschap te houden.”

Een reactie van een werknemer op deze 13de etage: „Mooi hoe collega's dagelijks glunderend een nieuwe plant kwamen uitzoeken die paste bij de dag. Wonderlijk hoe je je met prille roze bloesems, lege potjes, priemende pijlen en een bescheiden hoekplantje kunt identificeren. Het maakte poëzie los.”

Open Weekend, zondag 18 juni. Om 15.00 uur presenteert PJ Roggeband zijn publicatie over het fenomeen 'Uitleentuin'. Om 14.00 en 16.00 uur verzorgt hij een 'Dwaalsafari' door de Botanische Tuin Zuidas. Tevens is er die dag de lancering van 'Sjoemelzaad', met zaad van omstreden planten en bloemen met een luchtje.

Botanische Tuin Zuidas. Van der Boechorststraat 8. Toegang gratis. www.botanischetuinzuidas.nl